

ZUS: Ważne zmiany w zasiłkach

Od 26 kwietnia zmieniły się przepisy dotyczące zasiłków. To m.in. wyższy zasiłek macierzyński, dodatkowe 9 tygodni urlopu rodzicielskiego, urlop opiekuńczy, czy krótszy czas na skorzystanie z urlopu ojcowskiego.

Nowelizacja przepisów w Kodeksie pracy i w ustawie zasiłkowej wynika z wdrożenia dyrektywy unijnej „work life balance”.

Jedną z zmian dotyczy zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego. Okres urlopu się wydłużył o 9 tygodni: z 32 do 41 tygodni - w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka i z 34 do 43 tygodni - w przypadku urodzenia lub przyjęcia na wychowanie więcej niż jednego dziecka. W szczególnych warunkach zasiłek może być wypłacany przez 38 tygodni np. gdy rodzina zastępcza (niezawodowa) przyjmie na wychowanie dziecko do lat 7 lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczony obowiązek szkolny.

Co ważne dodatkowe 9 tygodni urlopu rodzicielskiego przysługuje tylko jednemu z rodziców. Jeśli ubezpieczona mama wykorzystała urlop rodzicielski w maksymalnym wymiarze np. 32 tygodni lub 34 tygodni, to pozostałe 9 tygodni może wykorzystać już tylko drugi rodzic.

Do dłuższego urlopu rodzicielskiego niż 41, 43 i 38 tygodnie mają rodzice, którzy urodzą lub przyjmą na wychowanie dziecko mające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wówczas jeśli dziecko ma wydane przez lekarza specjalne zaświadczenie „Za życiem” rodzice będą mogli skorzystać odpowiednio z 65, 67 i 62 tygodnie.

Wyższy zasiłek macierzyński

Już nie 80, a 81,5 proc. podstawy wymiaru zasiłku będzie wynosił zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego lub urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze (z wyjątkiem części przysługującej drugiemu z rodziców - 9 tygodni).

Ubezpieczona mama może otrzymywać zasiłek macierzyński w takiej samej wysokości przez cały okres jego pobierania tj. 81,5 proc. podstawy wymiaru zasiłku, o ile złoży tzw. długi wniosek o zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie. Długi wniosek o zasiłek macierzyński nie może dotyczyć 9 tygodni urlopu rodzicielskiego dla drugiego z rodziców. Za tę część urlopu zasiłek zawsze wynosi 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Jeśli mama nie złoży wniosku o długi zasiłek macierzyński do 21 dni po porodzie albo przyjęciu dziecka na wychowanie, to zasiłek będzie wynosił 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego i 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku za okres urlopu rodzicielskiego.

W przypadku gdy w pierwszym roku życia dziecka nie zostanie wykorzystany co najmniej jeden dzień zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (na podstawie długiego wniosku), będzie możliwość złożenia wniosku o jednorazowe wyrównanie zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego do 100 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Za okres urlopu rodzicielskiego zasiłek macierzyński będzie przysługiwać w wysokości 70 proc. podstawy wymiaru zasiłku. Rodzic, który na 26 kwietnia 2023 r. pobierał zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego, ma prawo do zasiłku na nowych zasadach pod warunkiem, że do 17 maja złoży wniosek o ustalenie nowej wysokości zasiłku. Jeśli tego nie zrobi, będzie otrzymywał zasiłek w dotychczasowej wysokości.

Krótszy czas na skorzystanie z urlopu ojcowskiego

Ubezpieczony tata ma prawo do urlopu ojcowskiego przez 2 tygodnie. Może on być wykorzystany do ukończenia przez dziecko 2 roku życia, tylko wtedy gdy na 26 kwietnia ojciec miał prawo do urlopu ojcowskiego. Jeśli prawo do urlopu ojcowskiego nabędzie od 26 kwietnia, to skraca się okres, w którym można go wykorzystać. Przysługujące 2 tygodnie będzie mógł wykorzystać do dnia, w którym dziecko skończy 12 miesięcy życia, albo dnia, w którym minie 12

miesiący od uprawomocnienia się postanowienia o przysposobieniu dziecka, jednak nie dłużej niż do dnia, w którym dziecko skończy 14 lat.

Urlop opiekuńczy

Od 26 kwietnia 2023 r. osobom, które podlegają ubezpieczeniu chorobowemu, przysługuje w ciągu roku kalendarzowego 5 dni urlopu opiekuńczego. Urlop ten można wykorzystać, aby zapewnić w osobistą opiekę lub wsparcie osobie będącej członkiem rodziny lub zamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym, która wymaga opieki lub wsparcia z poważnych względów medycznych. Co ważne za okresy niezdolności do pracy przypadającej w czasie urlopu opiekuńczego zasiłek chorobowy nie przysługuje.

Inf.zus